

NAŠE ŘEČ

ČASOPIS ÚSTAVU PRO JAZYK ČESKÝ
ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

Vedoucí redaktor: ALOIS JEDLIČKA
Výkonný redaktor: FRANTIŠEK VÁHALA

ROČNÍK ČTYŘIAČTYŘICÁTÝ

NAKLADATELSTVÍ ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

PRAHA 1961

Redakční rada:

ČLEN KORESPONDENT ČSAV JAROMÍR BĚLIČ, FRANTIŠEK DANEŠ,
AKADEMIK BOHUSLAV HAVRÁNEK, ČLEN KORESPONDENT ČSAV
VÁCLAV MACHEK, VLADIMÍR ŠMILAUER

OBSAH

ČLÁNKY

Bělič Jaromír, Kdo zavřel okno? Zavři ho	266
Beneš Josef, O názvech slovesných děl	279
Daneš František, Doprava řízena světly	76
Doležel Lubomír, Komunistická strana Československa a naše jazykověda	129
Havlová Blažena, Vsuvky v stylu publicistickém a populárně odborném	207
Honl Ivan, Souvislosti místopísneho názvosloví s geologickým složením půdy	218
Horák Ladislav, Jméno <i>Čech</i>	290
Jadrníček Rudolf, K významům termínů <i>mléčný - mlékařský - mlékařenský</i>	88
Jedlička Alois, Jazyková problematika překladů ze slovenštiny do češtiny	7
— K aktuálním otázkám péče o spisovnou češtinu	143
— Za akademikem Františkem Trávníčkem	193
— P. J. Šafařík a český jazyk	257
Kuchař Jaroslav, Marxistická jazykověda u nás v teorii i v praxi	65
— O jazyce a stylu stranické agitace a propagandy	133
Novák Pavel a Svozilová Nataša, O skloňování albánských a novoreckých vlastních jmen osobních v češtině	271
Sgall Petr, K tvarům <i>mně, mě - mi, mne</i>	163
Sochor Karel, Dnešní názvy závodů, podniků, ústavů apod.	154
Štindlová Jitka, Využití technických prostředků mechanizace a automatizace při organizaci archivních sbírek odborného názvosloví	23
Trávníček František, Nezvratná přivlastňovací zájmena místo zvratného	1
— Tak zvaný jmenovací nominativ	200
Trávníček František - Daneš František - Havránek Bohuslav, Diskuse k článku Fr. Daneše o správnosti výrazů typu <i>Doprava řízená / řízena světly</i>	81

POSUDKY A ZPRÁVY

Bělič Jaromír, K slovenské lexikografii (<i>Slovník slovenského jazyka I</i>)	42
Daneš František, Anglická učebnice češtiny (W. R. and Z. Lee, <i>Teach Yourself Czech</i> , London 1959)	113

Hausenblas Karel, Nad polským slovníkem synonymickým (Stanislav Skorupka, <i>Słownik wyrazów bliskoznacznych</i> , Varšava 1957)	57
Chloupek Jan, Nová česká studie jazykově zeměpisná (Slavomír Utěšený, <i>Nářečí přechodného pásu česko-moravského</i> , Praha 1960)	228
Jelínek Milan, První díl <i>Slovníku spisovného jazyka českého</i>	32
— Kniha o bulharském purismu (Mosko Moskov, <i>Borbata protiv čuždite dumi v bŭlgarskija knižoven ezik</i> , Sofia 1958)	108
— Základní práce o mluvnici současné spisovné češtiny (B. Havránek - Al. Jedlička, <i>Česká mluvnice</i> , Praha 1960)	221
Komárek Miroslav, Studie o vývoji českého souvětí (Jar. Bauer, <i>Vývoj českého souvětí</i> , Praha 1960)	96
Kopečný František, Na okraj Paulinyho <i>Krátké gramatiky slovenské</i> (Bratislava 1960)	105
Králík Stanislav, Spolupráce československé a polské jazykovědy (<i>Informační bulletin pro jazykovědné otázky — Biuletyn informacyjny językoznawstwa polskiego i słowiańskiego w Polsce</i>)	173
Popela Jaroslav, Nová česká původní práce z obecné jazykovědy (Vlad. Skalička, <i>Vývoj jazyka</i> , Praha 1960)	295
Redakce, Konference o životě a díle P. J. Šafaříka	303
Sedláček Jan, Výkladové slovníky spisovných slovanských jazyků	51
— Přípravy k slovanskému jazykovému atlasu	169
Spal Jaromír, Poslední svazek <i>Místních jmen v Čechách</i> (Praha 1960)	300
Vašek Antonín, Brněnská konference o srovnávacím studiu slovanské skladby	233
Zimová Božena, Soustavnost v práci dopisovatelů archivu lidového jazyka	243
Ženatý Vladimír, <i>O češtině pro Čechy</i> (Praha 1960)	101

Z KNIH, ČASOPISŮ A NOVIN

Cuřín František, Kapitola o jazyce a didaktice fyziky (E. Kašpar, <i>Kapitoly z didaktiky fyziky</i> , Praha 1960)	121
— Ohlasy patnáctého výročí ČSSR v jazykovědných sbornících a časopisech (M. Jelínek, <i>Spisovná čeština po r. 1945</i> — E. Jóna, <i>Slovenčina v rokoch 1945—1960</i> — G. Horák, <i>Jazyková kultúra od roku 1945</i>)	177
Havlová Františka, O jazykové úpravě pohádek (<i>O pohádkách</i> , Praha 1960)	245
— O jazyce Hrubínových dětských veršů (Zd. Heřman - J. Brabec - V. Karfíková - V. Formánková, <i>Čtyři studie o Františku Hrubínovi</i>)	304
Sochor Karel, Otázky odborného názvosloví v odborných časopisech	115

DROBNOSTI

O jazyce novin („Svět motorů“ - Vl. Ženatý) 122 — Jazyková stránka cestov-
h a lázeňských prospektů (J. Novotný) 248 — Poznámky k jazykovým nedo-
tkům časopisu „Mladý svět“ (L. Dvorský) 306

Nové názvy krajských orgánů státní správy a společenských organizací (M.
lcl) 182 — Brigáda (dílno, provoz) socialistické práce (Zd. Hrušková) 181

Ještě jednou celina (L. Bachmann) 187 — Jak se mění jídelníček (L. Bachmann)
7 — Výkaznický, výkaznictví (L. Janský) 312 — Vynálezcovské, nikoli vynále-
ké hnutí (V. Kondrová) 186 — Aerosolový desodorans (J. Kuchař) 309 —
acovní síla (J. Machač) 184 — Kosmonaut, astronaut (J. Machač) 254 — Tou-
ý zájezd (J. Novotný) 186 — Podlaží, podlažový a podlažní (K. Sochor) 63 —
men změnil svoji podstatu (J. Štindlová) 310 — Nové vojenské hodnosti (Fr.
arc) 62 — Manipulovat s něčím, nebo něčím? (K. Kozlová) 255

OKÉNKO Z NAŠÍ PORADNY

Píšeme správně názvy titulů, odznaků, vyznamenání apod.? (Zd. Hrušková)
9 — Jak skloňovat příjmení Kreisky, Chayefsky apod.? (A. Stich) 190

Rejstřík k XLIV. ročníku Naší řeči

Hesla věcná jsou tištěna antikvou (stojatě), jednotlivá slova a jevy, o nich pojednává po stránce pravopisné, mluvnické, významové nebo slohové, kurz (ležatě). Hvězdičkou * jsou označeny stránky, kde je daný jev vyložen obšíř

Z K R A T K Ý

ap.	= a podobně
čes.	= česky
jaz.	= jazyk
jm.	= jméno
lid.	= lidově, lidový
míst.	= místní
muž.	= mužský
n.	= následující
nespis.	= nespisovně, nespisovný
nespr.	= nesprávně
neživ.	= neživotný
odb.	= odborný název
p.	= pád
prav.	= pravopis
předl.	= předložka
předp.	= předpona
příjm.	= příjmení
pův.	= původ
rus.	= ruský
ruš.	= ruština
řeč.	= řečtina
skloň.	= skloňování
slov.	= slovensky
spis.	= spisovně, spisovný
spoj.	= spojka, spojovací výraz
spr.	= správně, správnost
stř.	= střední rod
tzv.	= tak zvaný
v.	= viz
význ.	= význam
zájm.	= zájmeno
zkr.	= zkratka, zkratkové slovo
žen.	= ženský